

№ 28.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Agaty P.
Piąt. św. Doroty P.
Sob. św. Romualda Op.
Niedz. św. Jana z Maty
Pon. św. Apolonii P. M.
Wt. św. Scholastyki P.
Sr. Objaw. N. M. P.

Wschód słońca godz. 7 m. 38
Zachód słońca godz. 4 m. 51
Dług dnia godz. 9 m. 15
Przybyło d. godz. 1 m. 39

Gena prenumeraty:

w ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 5 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 5 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 5 „ 76
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja.

w Łodzi

ul. Przejazd № 3.
Telefonu № 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Czwartek, dnia 5 lutego 1914 roku.

Kantory: własny w Warszawie ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minkej
w Zgierzu w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-jej po południu.

CENY OGŁOSZEŃ: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy 25 kop. Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dniu świątecznym, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, że z dniem 25 stycznia (7 lutego) 1914 r. otwieramy

w Łodzi Hurtowy Skład

wyrabianych przez nas materiałów bławatnych.

Skład mieścić się będzie przy ul. Cegielnianej № 39.

Z poważaniem

Zarząd Towarzystwa M-ry
„EMIL ZÜNDEL“ w Moskwie.

380

Mam zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność, że sprzedaż detaliczna wyrobów

T-wa M-ry EMIL ZÜNDEL w Moskwie odbywa się, jak dotychczas u mnie, **Piotrkowska № 107.**

F. F. FRISZ.

Resztki fabryki Leonhardta

świeży transport na garnitury, kostyumi, palta i dla dzieci. Wielki wybór. Handlującym rabat.

EDMUND WASILEWSKI.

Łódź, Kątna № 36.

550

WARSZAWSKIE MINIATURE

Dzisiaj i w dni następne, nowy program. Operetka: „Dama w czarnym szalu”, farsa: „Nareszcie sami”. Tango zmodernizowane wykona pani Carmen de Roche i pan Kaden. Część koncertowo-kabaretowa. — W każdą sobotę zmiana programu.

w teatrze „URANIA”, Cegielniana 34. Tel. 35-28. Występy gościnne p. Józefy Borowskiej w piosenkach „Moderne”.

Oddawna egzystujący magazyn Jubilersko-Zegarmistrzowski

A. Duszke

Warszawa, Marszałkowska 102, tel. 105-89 poleca wielki wybór zegarków oraz wyrobów złotych i brylantowych. 3845

Uwaga! Kupuję złoto, srebro, brylanty i kwity lombardowe i płacę dobre ceny.

Marszałkowska 102.

Teatr Polski

Cegielniana 63.

Dziś po raz pierwszy (nowość)

Jutro

„Bajka o wilku”

Molnara

487

Nieśmiałość.

Pewien bardzo nieśmiały młodzieniec kochał się oddawna w ładnej pannie, ale nie mógł się odważyć na oświadczenie. Wreszcie wpadł na pomysł i zapytał pannę:

- Czy pani lubi koniak Szustowa?
- Dlaczegoż pan chce o tem wiedzieć?
- Dlaczegoż ja pani wytłomaczę.
- Ciekawam.

— Bo widzi pani, jak zaczną rozmowę od koniaku Szustowa, to mi przyjdą na myśl winogrona; od rozmowy o uprawie winogron przejdę na uprawę zbóż i traw; od tych roślin sprowadzę dyskurs na kwiaty, z kwiatów łatwo przeskoczę do wiosny, maja i słowików, a od słowików oczywiście będę mógł łatwo przejść do miłości i powiedzieć pani dawno ukrywaną w sercu tajemnicę, że cię kocham nad wszystko.

Zjazd rusofilów we Lwowie.

W dniu 2 lutego we Lwowie, w sali Narodnoho Sowita galicyjskiej Rusi, odłam Dudykiewicza partii rusofilskiej obradował przez cały dzień w specjalnie zwołanym zjeździe, w którym brali udział posłowie czescy: Kłofacz, Hrsz, Kotlarz i Słowiczek, posłowie dr. Kuryłowicz i Markow, znaczny zastęp księży, grono kobiet i włościan.

W obradach wzięło udział przeszło tysiąc osób.

Z okazji zjazdu władze zarządziły nadzwyczajne środki ostrożności. Zmobilizowano wojsko, policję pieszą i konną. Przyszło do starć, bójek i awantur ulicznych, w których interweniowała cała policja. Rannym pociągami przybyli posłowie czescy. Komitet zjazdowy postanowił przyjąć ich demonstracyjnie na dworcu kolejowym. Policja jednak zamknęła dworzec i nie dopuściła do powitania. W alei dojazdowej do dworca przyszło do starcia i bójki między młodzieżą ukraińską, która demonstrowała, a rusofilami. Posypały się kamienie. Jeden z rusofilów dr. Czerlunczakiewicz z Przemyśla, został skaleczony w twarz. Pięciu rusofilów i jednego ukraińca aresztowano.

W pobliżu „Domu narodnego” i na odwachu wojskowym przy pl. św. Ducha zgromadzono oddział pieszych i konnych policyantów z kilkunastu komisarzami i agentami.

Po rozpoczęciu obrad w sali „Domu narodnego” weszli tam komisarze i kontrolowali zaproszenia. Zjazd bowiem był zwołany na podstawie § 2 o zgromadzeniach. Gdy policja odeszła powitano Czechów, przyczem zgotowano im owację. Obrzucono ich kwiatami i obnoszono na rękach. Odpowiadali pp. Kłofacz i Hrsz.

Przewodniczącym wybrano dr. Dudykiewicza, zastępcami kanonika kapituły ks. Pokisza i byłego posła ks. Senyka, prezesami honorowymi posłów Kłofacza i Hrsza. Sprawozdanie z działalności „narodnoho sowita” złożył dr. Sochackij, dłuższą mowę o stosunkach politycznych i narodowych „galicyjskich rusinów” wygłosił dr. Dudykiewicz. Dalsze referaty o działalności posłów parlamentarnych (dwóch) wygłosił dr. Kuryłowicz, o sejmowych sprawach dr. Markow i t. d.

Wieczorem około godziny 6 ukraińcy i polska młodzież postępową chcieli urządzić przed Narodnim Domem demonstrację, lecz policja ich rozproszyła.

Następnie ukraińcy usiłowali demonstrować przy ul. Wałowej przed domem, gdzie się mieści Tow. im. Kaczkowskiego, ale i tu policja rozproszyła demonstrantów. Wieczorem ponowili się demonstracje przed restauracją Lasockiego na placu Maryackim, gdzie odbywał się bankiet rusofilski. W oknach restauracji wybito kilka szyb. Na policję interweniującą rzucono kamieniami. Kilku policyantów odniosło rany. Także jeden chłopiec został zraniony kamieniem. Sześciu akademików aresztowano.

Następnego dnia wieczorem zebrała się pod pomnikiem Mickiewicza polska młodzież postępową z „Zycia”, która urządziła również demonstrację z okazji zjazdu rusofilów. Policyan-

ci płażowali szablami. Policja konna urządziła szarżę na demonstrantów polskich i ukraińskich, którzy przyłączyli się do demonstrantów polskich. Starcia z policją trwały do późnej nocy. Demonstranci udali się następnie na ulicę 3 Maja i chcieli się dostać pod Sejm, policja jednak nie dopuściła do tego. Demonstranci powybijali szyby w gmachu Ziwn. Banka i zniszczyli kilka latarń. Kilku demonstrantów jest rannych.

Obrady zjazdu streściły się w szeregu rezolucji, obejmujących następujące punkty:

Po krótkim „historycznym” wywodzie, stwierdzającym odrębność narodu ruskiego w Galicyi, rezolucja zaznacza, że naród ten uznawał zawsze i uznaje swą kulturalną jedność z ruskim narodem, żyjącym pod berłem Rosyi, nie ma jednak zamiaru odłączyć się od Austrii. W dalszym ciągu występuje przeciw taktyce rządu austr., który z inicjatywy Niemiec stara się wszelkimi siłami stworzyć ukraiński naród i ukraińską kwestję, w czem znajduje pomoc zarówno w akcji „separatystów-odszczepieńców”, jak nazywa ukraińców, jakotoż i polaków, „zmierzających z mocy swych tradycyjnych dążeń do osłabienia i pokonania Rusi”.

Rezolucja potępia w czambuł cały ruch ukraiński, nazywając go ruchem reakcyjnym, przy czem podkreśla wpływy niemieckie, oddziaływające na kształtowanie się stosunków w Galicyi, wrogich dla jej „ruskiego” narodu.

W końcu stwierdza rezolucja, że ugoda zawarta między Polakami a Ukraińcami w sprawie sejmowej reformy wyborczej potwierdza tylko niemoralność ukraińskiej polityki, albowiem w czasie gdy naród „ruski” dąży do zupełnego równouprawnienia na swej „ruskiej” ziemi, ukraińcy, zdobywszy oszustwem i gwałtem, przy pomocy rządu, znaczniejsze zastępstwo ruskiego narodu w Sejmie, z partyjnych i osobistych pobudek sprzedali swój naród i zgodzili się na ustawowe na przyszłość umocnienie polskiej przemocy w kraju i jego panowania nad „ruskim” narodem.

Z tow. pożyczkowo-oszczędnościowych.

W ubiegłą niedzielę, o godz. 3-ej po poł., w lokalu przy ul. Widzewskiej № 101, odbyło się ogólne roczne zebranie członków Łódzkiego Popularnego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego.

W obecności 59 osób zebranie zajął prezes rady p. A. Sulkowski, na wniosek którego uczczono przez powstanie z miejsc pamięć zmarłych członków Łukasza Szmigielskiego i Jana Zagnera.

Na przewodniczącego zebrania powołano p. Ignacego Moszczyńskiego, który zaprosił na asesora p.p. T. Polaka i J. Żarnowieckiego, a na sekretarza p. Cywińskiego.

Po ukonstytuowaniu się prezydium odczytano sprawozdanie kasowe za czas istnienia Towarzystwa to jest od 15 lipca 1913 r. do 1 stycznia 1914 r. Bilans rachunków zamknęto sumą rb. 12,437.

Stan czynny wykazuje między innymi, że na pożyczkach u dłużników znajduje się rb. 10,913; koszty organizacji wynosiły rb. 131, wartość ruchomości rb. 710 kop. 50, straty stanowią rb. 337 kop. 04.

W stanie biernym: udziały członkowskie rb. 3770, wkłady na oszczędności rb. 8430 kop. 33, sumy przechodnie rb. 237 kop. 16.

Na wynagrodzenie rady wypłacono rb. 33 kop. 75, zarządowi i pracownikom rb. 487 kop. 86, lokal, światło i opał rb. 380 kop. 40, i t. d., razem wydatki rb. 1390 kop. 90.

Po przyjęciu sprawozdania zatwierdzono budżet wydatków na rok 1914 w sumie rubli 2374, upoważniając zarząd do przekroczenia go w razie potrzeby o 10%. Ponadto zebrani upoważnili zarząd do podjęcia starań w sprawie przystąpienia do związku Tow. drobnego kredytu gub. piórkowskiej.

Postanowiono przyjmować na członków Tow. tylko chrześcijan.

W końcu zarządzono wybory. Do rady na miejsce p. Engelhardta, który zrzekł się mandatu wybrano p. A. Klatkowskiego.

Do zarządu na miejsce zmarłego ś. p. Szmigielskiego — wszedł p. Jan Krebs, a na zastępców zaś pp. Józef Łazik i Józef Żarnowiecki.

Do komisji rewizyjnej na miejsce ś. p. Zagnera i p. Wodziewódzkiego, który dobrowolnie ustąpił — wybrani zostali p. J. Langenfeld i St. Gwardyński. (a)

Podwieczorek na rzecz Tow. ośw. „Wiedza”.

W dn. 8 b. m. między godz. 3 i 8 po poł. w kawiarni hotelu „Savoy” odbędzie się podwieczorek na rzecz T-wa „Wiedza”.

Od szeregu lat instytucja ta znana jest Łodzi ze swej pożytecznej i szerokiej pracy oświatowej. W środku miasta i na przedmieściu Bałuty utrzymuje ona dwie wypożyczalnie książek; pogadankami popularnymi, odczytami i czytankami dla dzieci, które urządza każdej niedzieli, stara się nieść światło wiedzy i kultury wśród najbardziej tego potrzebujących liczących mas robotniczych. Posiada wreszcie czytelnię pism, dostępną dzięki bardzo drobnej kilkogroszowej zaledwie opłacie dla najbardziej nawet niezamożnych.

Wydatki, związane z działalnością T-wa, pokrywane z minimalnych składek członkowskich, stale przewyższają dochody i fundusz jakimi rozporządza „Wiedza”, nie wystarczając nietylko na rozszerzenie zakresu pracy oświatowej, lecz nawet na normalne codzienne potrzeby instytucji.

Ci wszyscy zatem, których gorąco sprawy jej obchodzić powinny pośpieszą w niedzielę 8 b. m. do „Savoy’u, aby chociaż tym niewielkim (bilet na podwieczorek kosztuje cztery złote) datkiem przyczynić się do zasilenia kasy „Wiedzy”.

Przy tej sposobności komitet dochodów niestałych zawiadamia za naszym pośrednictwem tych wszystkich, którym z jakichkolwiek powodów bilety nie zostały doręczone, a którzy pragnęliby sympatyę swoją dla celów podwieczorku okazać, że bilety 60-kopiejkowe można wykupić w czasie podwieczorku w kawiarni „Savoy”.

Zasadniczy wyrok.

Wczoraj w zjeździe sędziów pokoju m. Łodzi rozpatrywana była sprawa, mająca zasadnicze znaczenie zarówno dla towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych, jak i dla członków tychże towarzystw.

Sprawa wynikała z powództwa p. K., wytoczonego u sędziego pokoju 5 rewiru przeciwko drugiemu łódzkiemu Tow. pożyczkowo-oszczędnościowemu.

K., poręczony za pożyczkę, zaciągniętą w owem towarzystwie, żądał w swej skardze powodowej zwolnienia od poręczenia na tej zasadzie, że termin pożyczki upłynął i że towarzystwo bez jego wiedzy i zgody przedłużyło głównemu dłużnikowi termin płatności zobowiązania. Sędzia pokoju akcyę oddalił, na co K. podał apelację, w której powoływał się na I część X tomu Zbioru praw, obowiązujących w Cesarstwie i na wyrok Senatu w sprawie siedleckiego Tow. pożyczkowo-oszczędnościowego.

Ze strony 2 łódzkiego Tow. pożyczkowo-oszczędnościowego stawał w zjeździe adwokat przys. J. Pełka, który żądał pozostawienia apelacji bez skutku na tej zasadzie, że stosunki prawne, wynikające z zobowiązań, zaciągniętych w towarzystwach pożyczkowo-oszczędnościowych, podlegają kodeksowi cywilnemu Napoleona, a nie I-ej części X tomu Zbioru praw.

Podług zaś kodeksu Napoleona proste przedłużenie terminu przez wierzyciela dłużnikowi głównemu udzielone, nie zwalnia poręczyciela, który w tym przypadku może czynić poszukiwania przeciwko dłużnikowi, w celu zmuszenia go do zapłaty.

Zjazd sędziów pokoju apelację K. odrzucił i zatwierdził wyrok pierwszej instancji.

Powyższy wyrok zjazdu ma doniosłe znaczenie, gdyż w ostatnich czasach z powodu mylnego tłumaczenia wyroku Senatu napłynęło mnóstwo spraw do sądów pokoju z żądaniem

zwolnienia poręczycieli od solidarnej odpowiedzialności. Sędziowie pokoju wstrzymali się z wyrokowaniem do czasu rozstrzygnięcia przez zjazd zasadniczej kwestyi o mocy i znaczeniu poręczeń w razie przedłużenia terminu płatności głównego zobowiązania. (a)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Dobrochny. Jutro Bohdana.

TEATR POLSKI. (ul. Cegielniana Nr 63). Dziś jutro „Bajka o wilku” Molnara. Początek o godz. 8-ej m. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Noc miłości”. Początek o godzinie 8-ej minut 15 wieczorem.

TEATR MINIATURE z Warszawy (Cegielniana 34, dawniej „Urania”). Codziennie dwa przedstawienia: o godz. 8 i 10; w niedziele i święta cztery przedstawienia: o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(a) **Traktaty handlowe.** Wobec zbliżającego się terminu odnowienia traktatu handlowego rosyjsko-niemieckiego, przy ministerium handlu i przemysłu utworzona została komisja techniczna i 4 podkomisyje dla przejrzania obowiązującej taryfy celnej i dokonania w niej potrzebnych zmian.

Do udziału w pracach wzmiankowanej komisji zaproszeni zostali przedstawiciele łódzkiego komitetu handlu i przemysłu i łódzkiego komitetu giełdowego. Wskutek tego wymienione komitety na wspólnym posiedzeniu postanowiły utworzyć specjalną „komisyję celną”, któraby przygotowała potrzebne materiały do obrony interesów przemysłu włókienniczego, i na przewodniczącego tej komisji wybrały d-ra Alfreda Biedermann.

Komisja ta postanowiła utworzyć 3 sekcye: I-sza przemysłu bawełnianego, II-ga wełnianego i III-cia różnych wyrobów włókienniczych.

Firmy, któreby uważały za potrzebne wprowadzenie zmian w taryfie celnej winny przesyłać

motywowane wnioski pod adresem komisji celnej, Piotrkowska 96. lokal giełdy.

(a) **Obniżenie cen węgla.** Dzięki podniesieniu się temperatury oraz zwiększeniu liczby wagonów na kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, a co za tem idzie i zwiększeniu dowozu węgla z kopalń Zagłębia Dąbrowskiego do Łodzi, wyśrubowane ceny węgla spadły cokolwiek.

I tak korzec węgla na dworcu kolei kaliskiej kosztuje obecnie rb. 1 kop. 55, korzec zaś węgla płacony w składach miejskich rb. 1 k. 70.

(x) **Bankructwa.** W grudniu w państwie rosyjskiem były 293 bankructwa na sumę blisko 21 milionów rubli, czyli średnio około 71,000 rub. na jedno bankructwo. W porównaniu z miesiącem listopadem bankructwa się zmniejszyły. W listopadzie bowiem naliczono 352 upadłości na sumę 31 milionów.

Nic dziwnego; z bankructwami powtarza się to samo, co z miastem, z którego zaraza coraz to mniej wyrwała ludzi, aż wreszcie przestała istnieć, gdyż ostatni umarł.

(a) **Sprawy kredytowe.** Komisya gubernialna do spraw drobnego kredytu udzieliła zarządowi II tow. pożyczkowo-oszczędnościowego pozwolenie na wprowadzenie czekowych obrachunków dla członków.

Ponadto rada towarzystwa poczyniła starania o pozwolenie na wydawanie pożyczek do wysokości 600 rb.

(a) **Powrót.** P. gubernator piotrkowski, szambelan Jaczewski powrócił z Petersburga, dokąd udał się na narady ministerium w sprawie utworzenia gubernii łódzkiej lub „gradonaczalstwa”.

(a) **Odmowa.** Gubernator piotrkowski odmówił wydania koncesyi Eljaszowi Majerowi Grohwasowi oraz Chaskielowi Weinowi na urządzenie drukarni — przy ul. Kamiennej № 18 i Cegielnianej № 49.

(a) **Kursy wieczorne.** Na mocy uzyskanego pozwolenia władzy przez nauczyciela szkoły Rzemiosł przy ulicy Wodnej. p. Sawickiego, w dniu wczorajszym otwarte zostały kursy wieczorne przy tejże szkole dla dorosłych robotników.

Wykłady prowadzone będą trzy razy tygodniowo od godziny 8-ej do 9-ej i pół wieczorem. Program obejmuje: arytmetykę, fizykę, geometryę i t. d. Dotychczas zapisało się 80 słuchaczy.

Mały statek „Gjøa” w lipcu 1903 roku wypłynął z portów norweskich i przez zatokę Bafina, cieśninę Lancasterską płynął śmiało ku lodom północy, które odważnego podróżnika zatrzymały w cieśninie Poela i zniewoliły do powrotu.

Uparty Amundsen zwrócił się wówczas bardziej jeszcze ku północy, sądząc, że tam znajdzie upragnioną drogę, ale i ta okazała się również jak pierwsza — zasłana lodami. Podróżnik musiał przezimować na ziemi króla Willama, aby po 23-ch miesiącach szukać dalszych dróg wodnych, ku zachodowi. I swego dokonał.

W tej drodze zajął się Amundsen głównie badaniami magnetycznych stosunków północy.

Całą swoją wyprawę Amundsen opisał po niemiecku w dziele „Północno-zachodnie przejście. Moja podbiegunowa wyprawa na Gjøa”.

Po takich próbach nic dziwnego, że przy wyrobionej przezorności miał Amundsen więcej szans dotarcia do bieguna południowego niż inni.

Kiedy też w 1911 roku na „Framię”, niewielkim żaglowcu o trzech masztach, wybrał się w tę wiekopomną podróż z 8-iu towarzyszami, już równocześnie tę samą myśl podjęli Scott i japończycy.

W lutym 1911 r. dopłynął on do zatoki Wielorybiej u stóp olbrzymiej zapory lodowej Rossa, która ciągnie się na przestrzeni kilkuset kilometrów, wznosząc się stromo na 200—250 stóp nad powierzchnią morza.

Ominawszy te ścianę lodową, wylądował wreszcie wśród gęsto płynącej kry na lodową powłokę i korzystając z reszty lata, wyruszył w stronę bieguna południowego, gdzie zajął się wzniesieniem fermy, — pierwszego niezawodnie pałacu na tym olbrzymim obszarze, a równocześnie rozstawił namioty dla psów, oraz urządził składy żywności.

Osada otrzymuje nazwę „Framheim”. Z osady tej Amundsen i jego towarzysze robia dalsze jeszcze wycieczki ku biegunowi, gdzie urządzają składy żywności, obkładając je lodem.

Od kwietnia do września trwa zima podbie-

Prócz kursów wieczornych urządzone będą co niedziela od godziny 9-ej do 11-ej rano specjalne wykłady nauki rysunków dla terminatorów rzemieślniczych.

(a) **Nowa szkoła.** Zarząd zgromadzenia łódzkiego cechu majstrów murarskich postanowił założyć przy cechu zawodową szkołę dla kształcenia młodzieży murarskiej na uzdolnionych w swoim fachu rzemieślników.

Projektowana szkoła mieścić się ma przy lokalu cechu majstrów na Rynku Targowym № 2.

Wykłady w szkole ujęte być mają w formie kursów wieczornych oraz niedzielnych i prowadzone będą przez specjalistów inżynierów-budowniczych. Kilku z nich przyrzekło już swój współudział w prowadzeniu wykładów w szkole.

W celu pozyskania funduszy na urządzenie szkoły, zarząd cechu organizuje w najbliższej przyszłości zabawę w lokalu p. Fuchsa, przy ul. Głównej № 31.

(a) **Z cechu majstrów murarskich.** Zapowiedziane na wczoraj ogólne zebranie roczne członków Zgromadzenia cechu majstrów murarskich nie doszło do skutku z powodu nieprzybycia dostatecznej liczby osób.

Następne zebranie, które będzie prawomocne, bez względu na liczbę obecnych, odbędzie się 10 b. m., o godz. 8 wiecz., w lokalu przy Rynku Targowym № 2.

(a) **Z Tow. krajoznawczego.** Komitet dochodów niestałych łódzkiego oddziału polskiego tow. Krajoznawczego w celu przysporzenia instytucji zasiłku pieniężnego, jak również wytworzenia bliższego współzycia towarzyskiego pomiędzy członkami, urządza w nadchodzącą sobotę, 7 b. m. w lokalu „Lutni” przy ul. Piotrkowskiej nr. 108, zabawę taneczną dla członków Tow. Krajoznawczego i wprowadzonych przez nich gości.

Cena biletów wejścia po rb. 1 dla członków, dla gości po rb. 1 kop. 50.

Jak sama nazwa wskazuje, nie będzie to bal na wielką skalę lecz zwyczajna zabawa, przeto stroje ściśle balowe nie obowiązują, a nawet przeciwnie szaty wizytowe będą nie tylko tolerowane, ale nawet bardzo mile widziane.

(a) **Z towarzystw śpiewających.** Na odbytem w tych dniach posiedzeniu drużyny śpiewaczej

gunowa z temperaturą 40—59 stopni poniżej zera. Jest to tak straszne zimno, że i psy nie mogą go przetrzymać.

Ten czas przepędzili podróżnicy w swojej fermie, zajmując się to stolarstwem, to szyciem na maszynie.

Dopiero w końcu października wyruszyła wyprawa do bieguna południowego, wzięwszy z sobą zapasy na 4 miesiące. Wyprawa ruszyła na 4-ch saniach, które ciągnęły 52 psy.

Co 100 kilometrów urządzano zapasy żywności, chcąc sobie w ten sposób zabezpieczyć powrót. Droga szła z trudnością. Olbrzymie zaspy śnieżne utrudniały każdy krok podróżnikom. Psy męczyły się strasznie, mimo to duch w osadzie nie upadał.

Pod 83 stopniem napotkali podróżnicy nową straszną przeszkodę, a mianowicie góry lodowe, które pięły się przeszło na 3,800 metrów nad poziom morza.

Przeprawa ta nie tylko przysporzyła wiele trudów, ale nawet z każdym dniem stawała się coraz bardziej niebezpieczną, okropną i przerażającą.

Olbrzymie przepaście i pęknięcia lodowe uniemożliwiały ruch, trzeba było wyszukiwać miejsc węższych i zasypywać je śniegiem i lodem, lub układać prowizoryczne mostki.

Poczynając od 89 stopnia szerokości południowej, zaczyna się na tej przestrzeni śniegiem i lodem pokryta wysoka równina. Kiedy podróżnicy przeszli owe straszne góry lodowe, równina ta była dla nich czemś niezwykle dobrem — jakimś pierwszorzędnym gościńcem.

Jeno szalały tam wichury i zamiecie, pozatem nie było niebezpiecznych przejść jak przez góry lodowe. Już teraz tylko jedenaście stopni szerokości geograficznej dzieliło ich od bieguna południowego.

Tymczasem nowa plaga nawiedziła podróżników — pierwsze zwątpienie. — Czy dotrą oni pierwsi do bieguna? Czy Skott, który obrał sobie inną drogę, nie natrafił na bardziej sprzyjające warunki, czy nie ominął ciężkiego przejścia przez góry lodowe?.. Posuwali się więc pośpiesznie

Amundsen w Łodzi.

Norwegowie, jako marynarze. — Amundsen. — Pierwsza wyprawa jego do bieguna południowego. — „Belgica”. — Wyprawa na północ. — Chęci przepłynięcia przez morze u brzegów północnej Ameryki. — Wyprawa do bieguna południowego. — Przygotowania. — Stworzenie osady. — Wyprawa do bieguna. — 115 psów. — Zaspy i przeszkody. — Dzień 15 grudnia 1911 r.

Od dawna nie było takiego zainteresowania się kwestyami naukowymi w Łodzi, jakie wywołał Amundsen swoim odczytem. Świat przemysłowy i handlowy, medycyna i palestra, nadobne panie i młodzież, zapełnili salę koncertową do ostatniego miejsca.

Chęć zobaczenia człowieka, który nieustraszenie poszedł w krainę silnych mrozów, aby dotrzeć tam, gdzie przed nim nie stanęła jeszcze ludzka stopa, sprowadziła te tłumy, z niecierpliwością oczekujące na ukazanie się jego na katedrze.

O godz. 9-ej ukazał się szczupły, smukły, o twarzy wygolonej, nosie orlim, małych oczach, zato wielkiem, prawie kwadratowem czole Roald Amundsen, którego imię dziś weszło na karty dziejów, na karty odkrywców narówni z Kolumbem, Nansenem lub Janem z Kolna.

Amundsen obecnie liczy lat 40 z górą, urodził się bowiem w Borje, w Norwegii, w 1872 r.

Tylko człowiek wychowany przy morzach lodem pokrytych, człowiek, pochodzący z narodu, którego połowa życia upływa na wodzie, miał szanse dokonania takiego dzieła.

Amundsen, zanim podjął się tego przedsięwzięcia, zaprawiał się długo do niego.

Podczas belgijskiej wyprawy do bieguna południowego był pierwszym adjutantem na statku „Belgica” (1897—1899).

Następnie chciał podjąć samodzielną podróż w celach naukowych i dlatego nabył mały statek żaglowy, na którym zamierzył przedrzeć się przez lody i wody na północnych brzegach Ameryki.

przy Stow. pracowników handlowych, postanowiono na żądanie wielu członków, niezależnie od istniejącego już chóru męskiego, zorganizować chór mieszany.

Blizszych informacyj udziela i przyjmuje zapisy sekretarz p. Władysław Jastrzębski, w poniedziałki i czwartki od godziny 8-ej do 10-ej wieczorem w lokalu Stowarzyszenia przy ulicy Wólczańskiej nr. 23.

(x) Z „Lutni”. Dyrektor Mazurkiewicz zawiadamia, że lekcje choralne odbywają się w zwykłe dni i o umówionej godzinie.

Wobec zbliżającego się terminu koncertu kompozytorów polskich, wszyscy członkowie i członkinie chóru proszeni są o liczne uczęszczanie na próby.

Najbliższa lekcja odbędzie się jak zwykle w piątek, dla pań o g. 8, dla panów o godz. 9-ej wieczór.

(x) Zabawy „Lutni”. Zachęcony powodzeniem, jakiego doznała sobotnia zabawa maskaradowo-kostymowa, zarząd „Lutni” urzędująca w sobotę 14 b. m. bal „barwny”, któremu już dziś można wróżyć, iż uda się znakomicie. Ponieważ znaczna ilość pań jest w posiadaniu kostymów, przeto byłoby pożądanem, aby i na balu „barwnym” panie nasze zechciały jeszcze raz zaprezentować swe stroje kostymowe, bo z nich wiele było naprawdę ładnych i stylowych.

Efektowna dekoracja lokalu, pomysłowy kotylin, dobra orkiestra i pewność ochoczej zabawy — oto poważny magnes balu „barwnego”.

W niedzielę 22 b. m. urządzony będzie ostatni w tym karnawale podwieczorek taneczny, który niewątpliwie licznych mieć będzie uczestników.

(a) Zebrania sędziów pokoju. Z inicjatywy jednego z sędziów pokoju m. Łodzi zorganizowane zostały zebrania sędziów pokoju, które odbywają się raz w tygodniu, w celu rozpatrywania różnych wypadków z praktyki sądowej, głównie zaś wprowadzenia nowej procedury sądowej.

(x) Ruch chorych. W szpitalu miejskim dla chorób zakaźnych i gorączkowych, ruch chorych w tygodniu ubiegłym był następujący: w dniu

marszem, aż nareszcie 15 grudnia 1911 r. bohaterzy zatrzymali się na punkcie stanowiącym południowy wyłot idealnej osi ziemi.

Po dokonaniu zdjęć fotograficznych i wymiarów, Amundsen zatknął na nim dnia 17 grudnia 1911 sztandar jedwabny swojej ojczyzny i flagę swego statku.

Był to wysoce wzruszający i chlubny moment. Ludzka stopa poraz pierwszy stanęła na tym tajemniczym punkcie, którego strzeżę, jak jakiejś zaczarowanej groty, potężne potwory, nie straszące wprawdzie swoimi drapieżnymi pazurami, ani ostrymi kłami, ale niewidzialną siłą mrozu, która tamuje oddech, krew w żyłach ścina.

Powrót do osady, Framhejmu, nastąpił 25 stycznia 1912 roku. Dom był zasypany śniegiem po sam dach.

Żywność i namioty tonęły pod tą białą powłoką. Cała ta centralna część wyprawy trwała od 20 października do 20-go stycznia, czyli 99 dni, tyle co w Niemczech panował cesarz Fryderyk.

Oto są mniej więcej losy olbrzymiej wyprawy, ale nie jej dzieje, nie walki tych ludzi z żywiołami strasznymi: śnieżycą, lodem, mrozem. Na łupinie drewnianej dotarli oni do wybrzeży ziemi łączącej się z biegunem południowym, na saniach i ski prowadzili dalszą wycieczkę w krainę nietopniejących nigdy lodów.

Grotty lodowe były dla nich schroniskiem broniącym od zimna, jak nas ogrzany dom.

Odczyt był ilustrowany licznymi przezrociami, a w końcu kinematograf dopełnił reszty. Zabawne były sceny zełknięcia człowieka zezwierzętami i ptakami tu istniejącymi, ciekawa gra światła. Jednym słowem byliśmy choć w części świadkami wielkiej grozy, którą przeżyła na południowym biegunie wyprawa pod kierownictwem dzielnego Amundsena.

Brał w niej udział jeden polak przyrodnik Dobrowolski — który ją opisał.

Amundsena gorąco oklaskiwała tłumnie zebrana publiczność.

26 stycznia r. b. było chorych na ospę 5, wypisał się 1, pozostało na kuracyi w dniu 2 lutego r. b. chorych 4, na szkarlatynę było chorych 17, przybyło 2, wypisał się 1 zmarł 1, pozostało na kuracyi 17, na różę było chorych 4, przybył 1, wypisało się 4, pozostał na kuracyi 1,

Ogółem było chorych 26, przybyło 3, wypisało się 6, zmarł 1, pozostało na kuracyi w dniu 2 lutego r. b. 22 chorych.

(x) Wystawa. Łódzkie Muzeum nauki i sztuki otwiera w połowie b. m. wystawę afiszów artystycznych i plakatów.

Wobec tego zarząd Muzeum prosi instytucje i osoby prywatne, posiadające kolekcje afiszów o wypożyczenie ich na czas wystawy. Przy tej sposobności zwraca się także z prośbą do właścicieli drukarni, zakładów litograficznych oraz firm handlowo-przemysłowych o nadesłanie po 1 egzemplarzu ich plakatów.

(—) Parlament żydowski. Oficjalny organ belgijski „X. X. Siecie” donosi, że w niedzielę dn. 1 lutego zaczął obradować w Brukseli komitet organizacyjny, mający na celu przygotowanie „Pierwszego kongresu wszechświatowego” żydów, który ma być swego rodzaju stałym parlamentem żydowskim.

W zebraniu niedzielnym uczestniczą także delegaci z ziem polskich oraz z Ameryki. Przyszły kongres czy parlament rozważać będzie wszystko, co ma łączność ze sprawą żydowską. Organizatorzy zebrali już na ten cel kilka milionów franków. Na zebranie komitetu prasa nie będzie miała wstępu. Obrady trwać będą tydzień cały.

(a) Wykrycie kradzieży. Z apretury Gesnera przy ul. Widzewskiej nr. nr. 234, od kilku miesięcy nieznanymi złodziejami systematycznie towary manufakturowe, których wartość w ostatnich czasach dosięgła już sumy 3,000 rb.

Dopiero onegdaj wydział policji śledczej aresztował sprawców kradzieży tej w osobach: stróża fabrycznego Edwarda Brzezińskiego i robotników Jana Cieślaka, Wawrzyńca Kołodziejczyka i Tomasza Pawlaka.

Aresztowani kradziony towar sprzedawali paserowi Szmulowi Białerowi, zamieszkałemu przy ul. Nowo Zarzewskiej nr. 6, ten ostatni zaś odstępował go Pinkusowi Zajdemu, zamieszkałemu przy ul. Nowo Zarzewskiej nr. 7.

Część skradzionego towaru odebrano, przy czym obu paserów aresztowano.

(a) Ogledziny komisji. Onegdaj komisja techniczno-budowlana przy magistracie dokonała ogledzin następujących nieruchomości: przy ulicy Wschodniej № 18 p. Hammera, gdzie przyjęła świeżo wybudowany dom; przy ul. Średniej № 40, gdzie p. Laskowski urządził fabrykę, komisja odmówiła przyjęcia; przy ulicy Jakóba № 2, gdzie pp. Bok i Gniazdło urządzili nowy młyn, który uznano za odpowiedni.

W końcu przyjęto tartak p. Rudolfa Kirchowa przy ulicy Targowej № 42 i pozwolono na budowę przędzalni p. Markusteldowi, przy ulicy Wierzbowej Nr. 16391 i 1641.

(p) Wypadki w fabrykach. W fabryce przy ul. Zakątnej № 6, Szymon Wolek, robotnik, lat 25, z taką siłą został uderzony maszyną w głowę, że dostał wstrząśnienia mózgu.

Po udzieleniu mu doraźnej pomocy na miejscu wypadku przez lekarza Pogotowia, w stanie ciężkim odwieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża.

— Na ul. Długiej № 77 M. Goldfarb, robotnik fabryczny lat 20, w maszynie, na której pracował, odniósł rany szarpane prawej ręki. Opatrzony został na stacyi Pogotowia.

(a) Znaczne kradzieże. Nocy wczorajszej nieznanymi złodziejami, wylamawszy zamki, dostali się do szopy fabrykanta Wolfa Jeskowińskiego przy ul. Bóżnicznej i skradli dwie skrzynie przędzy wełnianej, wartości 1,200 rb.

— Niewykryci zлочyncy dostali się za pomocą wylamania drzwi do składu ubrań gotowych w Brzezinach, należącego do Arona Dymanta i Jankla Herszenberga i skradli zapasy towarów, wartości przeszło 2,000 rubli.

(a) Aresztowanie. Agenci policji śledczej aresztowali wczoraj w różnych punktach miasta 20 osób, a w ich liczbie Eugeniusza Karpowa, poszukiwanego oddawna za kradzieże.

(p) Z głodu. Na ul. Spacerowej № 2 znaleziono wczoraj Józefa S., lat 36, bez zajęcia i mieszkania, w zupełnym wyczerpaniu sił z głodu.

— W parę godzin później w takim samym położeniu znaleziono na ul. Zgierskiej № 15 Stanisława O. lat 48.

W obydwu wypadkach doraźnej pomocy nieszczerliwym udzielił lekarz Pogotowia.

(p) Napad. Wczoraj późnym wieczorem na ulicy Cegielińskiej № 150, Konstanty Jung, lat 25, robotnik fabryczny, powracając z pracy do mieszkania, nieopatrzenie z tyłu został napadnięty przez niewidomego zлочyncę, który nożem zadał mu ranę w plecy.

Pierwszy opatrunek nałożył Jungowi lekarz Pogotowia ratunkowego.

(a) Parafia zgierska w liczbach. Jak wykazują dane statystyczne za rok 1913, zgierska parafia katolicka, w skład której, oprócz Zgierza wchodzi szereg wiosek okolicznych, liczy 20,462 wiernych płci obu.

W roku sprawozdawczym urodziło się 825 dzieci, zmarło zaś 386 osób; ślubów mażeńskich zawarto 166.

(a) Z magistratu zgierskiego. W sprawie otwarcia 4-klasowej szkoły miejskiej w Zgierzu, odbyło się onegdaj pod przewodnictwem prezydenta miasta p. Botnowskiego i w obecności inspektora szkół, zebranie radnych magistratu, kuratorów szkół i obywateli.

Na wniosek inspektora szkół, zebrani uchwalili po założeniu szkoły powyższej, otwierać przy niej dla uczniów oddziały rzemieślnicze, w pierwszym roku ślusarski, a następnie, stopniowo, stolarski, tkacki i t. d.

(a) Teatr w Zgierzu. Do Zgierza zjeżdża jutro dla dania szeregu przedstawień trupa wędrowna pod dyrekcją Mycielskiego i wystawia w nadchodzącą niedzielę w sali Tow. śpiewaczego „Lutnia” „Obronę Częstochowy”.

(a) Bal strażacki w Zgierzu. W sobotę, dnia 7 b. m. w sali „Lutni” w Zgierzu odbędzie się bal dla członków miejscowej straży ogniowej ochotniczej i ich rodzin.

Bal zapowiada się bardzo dobrze.

(a) Otwarcie nowej szkoły początkowej. Wczoraj w Piaskowicach pod Zgierzem otwarto pierwszą w tej wsi szkołę początkową. Akt otwarcia poprzedziło solenne nabożeństwo w kościele parafialnym w Zgierzu, które odprawił ks. Paweł Kwiatkowski, wikaryusz miejscowy, wobec z górą 40 uczniów i uczeniczek z nowoza-mianowanym jej nauczycielem p. R. Skupińskim na czele.

Szkoła mieści się tymczasowo w domu wynajętym, należącym do p. Skupińskiego.

(a) Przywalony wozem. Wczoraj o godzinie 2-ej po północy, w Zgierzu na ul. Łęczyckiej, obok parku miejskiego, woznica z majątku Cedrowice pod Ozorkowem, 17-letni Józef Sek, wiozący syrop z cukrowni leśmierskiej do Łodzi, wjechał na kamień przydrożny, wskutek czego wóz się przewrócił i przygniół go swoim ciężarem. Jęki chłopca usłyszeli pobliscy mieszkańcy i wydobyli go z pod woza z ciężkimi obrażeniami całego ciała.

Pierwszej pomocy udzielił poszwankowanemu lekarz miejski dr. Wejsman, poczem odwieziono go do szpitala św. Aleksandra w Łodzi.

S Z T U K A.

(x) Teatr Polski. Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś we czwartek po raz pierwszy nowość grana na wszystkich scenach stołecznych p. t. „Bajka o wilku” w 4 aktach Molnara.

W piątek „Bajka o wilku” Molnara w 4-ach aktach.

W sobotę po południu po cenach najniższych „Gęsi i gąski” komedia w 5 aktach Bałuckiego; wieczorem najnowsza komedia Molnara „Bajka o wilku”.

W niedzielę po poł. po raz 30 „Orle” Ro-standa, wieczorem „Bajka o wilku”.

We wtorek po raz pierwszy arcyzabawna farsa „Asekuracja, wierności”.

(x) Teatr Ludowy (Przejazd 34). W nadchodzącą niedzielę 8 b. m. teatr Ludowy na ogólne żądanie publiczności wznowi piękny dramat historyczny Józefa Szujskiego p. t. „Królowa Jadwiga”, który na początku sezonu cieszył się niebywałym powodzeniem.

Dla upiększenia przedstawienia reżysera sprowadza nowe kostiumy historyczne z Warszawy.

Ceny miejsc niższe. Początek przedstawienia o godz. 7 wiecz.

(x) Koncert kameralny. Staraniem profesorów szkoły muzycznej imienia Szopena rozpocznie się cykl koncertów muzyki kameralnej.

Pierwszy koncert, poświęcony dziełom Haydna i Beethovena odbędzie się w sali tow. im. Szopena (Wólczańska 23 róg Zielonej) w piątek 13 b. m. o godz. 8¹/₂ wieczorem.

Z WARSZAWY.

* Powrót generał-gubernatora.

Wczoraj w południe powrócił z Petersburga generał-gubernator warszawski generał-adjutant Skafon.

Z KRÓLESTWA.

Sprawa o szyld. Onegdaj sędzia pokoju w Chełmie skazał zarząd Tow. pożyczkowo-oszczędnościowego „Pomoc” na podstawie art. 29 ustawy karnej na 50 rb. kary lub dwa miesiące aresztu za niewykonanie żądania policyjnego do zdjęcia szyldu z napisem w języku rosyjskim i polskim, a zawieszenia tylko w języku rosyjskim.

Znowu katastrofa kolejowa,

Warszawa, (wł.) 9. rano. Dzisiaj o godz. 5 rano na stacyi Grodzisk spotkały się dwa pociągi towarowe. Obydwa parowozy i 22 wagony zostały strzaskane. 7 osób ze służby kolejowej rannych. Komunikacja na razie przerwana.

(Telefonem z Warszawy).
godz. 1 popoł.

Dzisiaj około godz. 4 rano pociąg towarowy nr. 101, idący z Warszawy, wpadł na stacyi Grodzisk na pociąg nr. 302 również towarowy, idący w pełnym biegu z przeciwnej strony.

Skutki zderzenia okazały się fatalne. W pociągu nr. 101 rozbity został parowóz, brankard i 7 wagonów, w pociągu zaś nr. 302 17 wagonów.

Ze służby kolejowej cięższym obrażeniami ulegli: nadkonduktor Wiedemajtis, brekowy Dziewoluk oraz jeden z konduktorów. Ponadto kilku kolejarzy odniosło lżejsze rany.

Tory zawałone są zupełnie. Komunikacja zupełnie przerwana, odbywa się z przesłaniem.

I tak pasażerowie pociągu pośpiesznego № 2 z Granicy dojechali tylko do Skierniewic, a ztąd przez Łowicz koleją kaliską do Warszawy.

Inne pociągi przybywają do Warszawy ze znacznym opóźnieniem.

*

Posiąg osobowy wychodzący z Warszawy do Łodzi o godz. 6 minut 45 rano, z powodu katastrofy w Grodzisku zupełnie nie został wyprawiony.

Z parlamentu niemieckiego.

(Tel. „Rozwoju”).

Berlin 4 lutego.

Na dzisiejszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego obradowano nad interpelacjami: polską, centrową i socjalistyczną w sprawie ustawy o zebraniach i stowarzyszeniach.

Polską interpelację uzasadniał poseł Łaszewski. W przeszło półtoragodzinnej mowie podkreślał konieczność usunięcia par. 12 t. z. kagańcowego i par. 17 ograniczającego wstęp młodzieży poniżej lat 18 na zebrania. Natomiast żądał wprowadzenia par. 19a, aby wszystkie spory wynikające z ustawy o zebraniach i stowarzyszeniach, rozstrzygał najwyższy sąd ostatniej instancji t. z. „Kammergericht”. Mówca wykazał przytem rozbieżność wyroków sądowych poszczególnych, tak iż obecnie nie wiadomo czego się trzymać. Niektóre sądy uważają nawet towarzystwa naukowe polskie za polityczne. Obecna polityka jest polityką gwałtu, gwałtem można utworzyć państwo, lecz na stałe utrzymać go nie można.

Posiedzenie trwa dalej.

TELEGRAMY.

Artykuł posła hr. Skarbka.

WIEDEN, 4 lutego (wł.) Poseł hr. Aleksander Skarbek drukuje w dzienniku „Die Zeit” artykuł o kwestyi polsko-rosyjskiej, w którym zaprzecza wiadomościom „Kreuz. Zeit.” o jakichś rokowaniach ugodowych, stwierdza, że w Galicyi wśród polaków niema ani „rusofilów”, ani „prusofilów” i zapewnia, że twierdzenia o istnieniu w Galicyi na wiosnę r. z. „oryentacyi rosyjskiej” są pozbawione wszelkiej podstawy.

O pożyczkę.

BERLIN, 4 lutego (wł.) Ks. Wied odbył dziś dłuższą konferencję w urzędzie dla spraw zagranicznych w kwestyi pożyczki albańskiej, od której zależy jego wyjazd do Albanii.

Pożyczce tej stara się przeszkodzić Francya.

Zawierucha w Meksyku.

NOWY JORK, 4 lutego (wł.) Powstańcy stoczyli krwawą walkę z wojskami rządowymi pod Gonaiwes. Po obu stronach padło około 300 żołnierzy.

Generał Zamar proklamował się prezydentem.

Z ostatniej chwili.

Zagrożona reforma wyborcza.

Lwów, 5 lutego (wł.) Wczoraj po południu odbyło się zebranie klubu ukraińskiego, na którym oświadczone, że rozbicie reformy wyborczej nastąpi z powodu nieprzejednanego stanowiska polaków, którzy chcą przywłaszczyć sobie wyłączne prawo wyznaczania okręgów wyborczych. Wynika stąd, że rusini i tym razem chcą zwalić winę za niepowodzenie rokowań na polaków i rząd.

Wobec stauowiska rusinów dr. Leo odłożył posiedzenie komisji dla reformy wyborczej na czas nieograniczony.

Pożyczka turecka.

Konstantynopol, 5 lutego (wł.) Z bardzo dobrze poinformowanych źródeł donoszą, że pomiędzy tureckimi ministrami wojny i skarbu z jednej, a firmą Kruppa z drugiej strony toczą się rokowania o pożyczkę dla Turcyi.

Krupp chce udzielić rządowi tureckiemu poważniejszej pożyczki, pod warunkiem jednak, że Turcyja spłaci stare długi tej firmy i poczyni nowe zamówienia.

Rozruchy w Portugalii.

Madryt, 5 lutego (wł.) Wczoraj, jak donoszą z Lizbony, przyszło do poważnych rozruchów w teatrze „Union”. Jeden z robotników zaczął ostro przemawiać przeciwko prezesowi ministrów Costa. Publiczność podzieliła się na dwie partie, które rozpoczęły walkę.

Przedstawienie musiano przerwać.

W północnych prowincjach Portugalii panują również ciągłe rozruchy i zaburzenia. W Serregalli monarchiści przekroczyli granicę i zaatakowali bronią palną żandarmeryę graniczną. 16 żandarmów odniosło rany.

Demonstracya.

Lizbona, 5 lutego (wł.) Kilkutysięczny tłum urządził wczoraj pochód przed pałac prezydenta republiki, Arragi. Tłum żądał amnestyi i wolności zebrań. Prezydent podziękował za owoce, jaką mu urządzono i obiecał spełnić żądanie tłumy. Wszyscy uczestnicy demonstracyi nieśli pochodnie.

Nowy prezydent.

Madryt, 5 lutego (wł.) Z Lizbony donoszą, że prezydent republiki Portugalskiej zamianował

prezesem ministrów Bernardo Mahado, który był dawniej posłem portugalskim w Brazylii. Po nowym gabinecie spodziewają się powszechnie, że usmierzy zaburzenia i położy kres anarchii, jaka panuje w Portugalii.

Wybory w Hiszpanii.

Madryt, 5 lutego. (wł.) Wczorajsza rada ministrów wyznaczyła wybory do izby deputowanych na 8 marca, a do senatu na d. 15 marca. Izba deputowanych zostanie otwarta 2 kwietnia.

Krwawa walka.

Madryt, 5 lutego. (wł.) Z Maroka donoszą o nowej walce hiszpanów z kabyłami. Walka była niezwykle długa i krwawa. Po stronie hiszpańskiej padło 17 żołnierzy i 30 zostało ciężko rannych. Straty kabyłów są znacznie większe.

Nowy komendant Saverne.

Berlin, 5 lutego. (wł.) Niektóre pisma donoszą, że komendantem garnizonu savernskiego mianowany został pułkownik Gendell, dotychczasowy komendant szkoły wojskowej w Gdańsku.

Śluby cywilne we Włoszech.

Rzym, 5 lutego. (wł.) Wczoraj wniesiono do parlamentu projekt ustawy o ślubach cywilnych we Włoszech. Ustawa zwraca się ostro przeciwko nieprzestrzeganiu ślubów cywilnych i nakazuje, aby śluby cywilne były bezwarunkowo dokonywane przed kościołami.

Olbrymie wydatki.

Rzym, 5 lutego. (wł.) Ze sprawozdania urzędowego wynika, że wydatki, poniesione przez Włochy w związku z ostatnimi wypadkami międzynarodowymi wynoszą w ogólnej sumie przeszło 1 miliard 149 milionów lirów. Z tego na Cyrenajkę i Trypolis wydano 903 miliony, na wyspy Egejskie 21 mil. i na Albanję 3 miliony lirów.

Dyrektor fabryki morderca.

Paryż, 5 lutego (wł.) Przed kilku dniami zaginął bez śladu dyrektor pewnej fabryki prochu pod Brestem. Obecnie znaleziono w lesie jego ciało. Stwierdzono, że zachodzi tu mord rabunkowy. Aresztowano, jako posądzonego o dokonanie mordu, jednego z głównych dyrektorów tej fabryki.

Zawałenie się muru.

Londyn, 5 lutego. (wł.) W Sheffield podczas gry w piłkę nożną, której przyglądały się tysiączne tłumy, zwałił się mur. 17 osób odniosło bardzo ciężkie rany.

Rewolucya w Peru.

Nowy Jork, 5 lutego (wł.) Lima, stolica Peru, została zdobyta przez powstańców. Prezydent republiki, Polingherst został aresztowany i wywieziony do Callao. Powstańcy pod wodzą Benevidesta opanowali miasto. Atak na Limę rozpoczął się wczoraj o godzinie 5 rano. Mieszkańcy z przerażeniem usłyszeli huk dział i strzelaninę, lecz zanim zdążyli zorientować się w sytuacji, miasto było już w rękach powstańców.

Zamach został zainicjowany przez Durandę, który już dawniej usiłował tego dokonać, lecz wówczas został zwyciężony. Obecnie plan się udał i Durand jest panem sytuacji. Durandę proklamowano już nawet prezydentem Peru.

OFIARY.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów szkoły
Handlowej Kupiectwa Łódzkiego

Zamiast kwiatów na grób zacnego człowieka ś. p.
doktora Leona Kaczmarkiewicza, wł. Lipiński 5 rb.

ś. † p.

z Leszczyńskich Maryanna WALLA

przeżywszy lat 54, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 5 lutego 1914 roku o godzinie 3 rano.

W piątek, t. j. dnia 6 lutego, o godz. 7 i pół wieczorem, nastąpi eksportacja do kościoła św. Anny z plebanii przy tymże kościele, w sobotę zostanie odprawione nabożeństwo żałobne o godz. 9 rano; tego samego dnia po południu o godz. 2 i pół nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz katolicki w Zarzewie, o czym zawiadamiają pogrążeni w nieutulonym smutku

Mąż i rodzina.

ś. † p.

Leon Kaczmarski

Doktor Medycyny

po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 3-go lutego 1914 roku, przeżywszy lat 50.

Żałobne nabożeństwo odbędzie się w piątek, tj. 6 lutego, w kaplicy św. Krzyża o godzinie 9 rano. Wyprowadzenie zwłok nastąpi po skończonym nabożeństwie na dworzec kaliski, skąd przewieziono zostaną do grobu rodzinnego w Sieradzu.

Na smutny ten obrząd zaprasza krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych

Stroskana Rodzina.

ś. † p.

BOLESŁAW FISZER

urzędnik Akc. Tow. K. Scheiblera,

po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 4-go lutego 1914 r., przeżywszy lat 32.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok, nastąpi dnia 6-go b. m. o godzinie 2-iej po poł. z domu przy ul. Targowej Nr. 71 na Stary cmentarz katolicki. Na smutny ten obrząd zapraszają krewnych, przyjaciół, znajomych, kolegów i życzliwych, pogrążeni w głębokim smutku

Zona, Matka, Brat i Siostry.

Z dzielnic polskich,

Ze LWOWA. Zjazd starorusinów. Wczoraj wieczorem starorusini urządzili w „Narodowym domu“ bal, na którym byli obecni także przybyli na zjazd z Pragi czesi. Ci ostatni

wyjechali o północy, przyczem policya zarządziła na dworcu rozległe środki ostrożności, wbrniwszy np. wstępu na peron wszystkim osobom, nie udającym się w podróż. żadnej zresztą demonstracji ze strony ukraińców tym razem nie było.

Z POZNANIA. Sprawa hr. Mielżyńskiego. Rozprawy przeciw hr. Mielżyńskiemu rozpoczną się 23 lutego w Międzyrzeczu.

W ręce niemieckie. Ks. Turn-Taxis sprzedał 6 tysięcy morgów ziemi w Krotoszyńskiem za 3 miliony marek komisji kolonizacyjnej.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Wzruszony do głębi duszy dowodami uznania i życzliwości, jakimi mię obdarzono w dniu jubileuszu mej 25-letniej pracy w zakładach Tow. akcyjnego „Zawiercie“, składam wszystkim moje najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

Wobec niemożności podziękowania w inny sposób, czynię to za pośrednictwem Twego poczytnego organu, w nadziei, że mi Sz. Pan gościny w takowym nie odmówi.

Z szacunkiem i poważaniem

480

I. Hirszel.

Dr. B. REJT

Średnia 5. Tel. 33-79.

Sp. choroby skórne włosów, weneryczne, moczościowe i kosmetyka lekarska. — Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródżylne). Leczenie elektrycznością: elektroliza (usuwanie szpecących włosów) i oświetlenie kanału (uretroskopia). Godziny przyjęć: od 9 i pół do 12 i pół i od 5 do 8 wiecz. W niedzielę od 10 do 2 p. p. — Dla W. Pań: osobna poczekalnia. 517

Do sprzedania

70 warsztatów tkackich 36" deseniowych, 9 warsztatów tkackich 36" gładkich, 1 krzyżowa szpulmaszyna Patent Schroers.

Blizsze szczegóły Łódź, Pańska 94. 599

Dr. WOLYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska Nr. 39.

Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6 poł., w niedzielę od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2569

Ogólne Roczne Zebranie.

W nadchodzącą sobotę, 7 lutego, o godzinie 8-iej wieczorem w lokalu Stowarzyszenia Majstrów Przędzalniczych gub. piotrkowskiej (Andrzeja Nr. 4) odbędzie się OGÓLNE ROCZNE ZEBRANIE członków tegoż Stowarzyszenia.

Zebranie będzie prawomocne w pierwszym terminie. Upraszają się członków o jaknajliczniejsze przybycie. Osobiste zaproszenia rozsyłane nie będą. 485

Zarząd.

Zarząd Głównego Składu Monopolowego

ul. Zagajnikowa Nr. 2

niniejszem zawiadamia, że dnia 11-go lutego r. b., w kancelarce tegoż składu odbędzie się

LICYTACYA

a 14 lutego n. st. przetarg na oczyszczenie dołów kłozetów. — Życzący wziąć udział w licytacji powinni złożyć kaucyę w sumie 200 rubli. 388

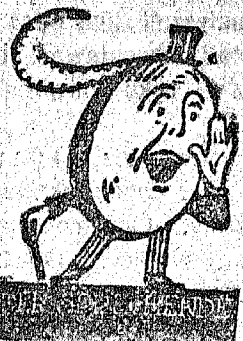
W najkrótszym czasie

Największa Sensacya

XX wieku

Mówiące obrazy

Tylko w Casinie!

Dr. R. GLOIER

Choroby weneryczne i choroby kobiece. Mieszka obecnie: Nowy-Rynek Nr. 5. Przyjmuje 9—11 r. i 5—7 wiecz. Telef. Nr. 54—97.

Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych

ul. Andrzeja Nr. 7 tel. 1-70.

Przyjmuje: 9—12 i 5—8, pa-
nia 4—5. 1181

DLA DYABETYKÓW

cierpiących na cukrzycę
znane ziółko

„BELINA“

poleca apteka St. Wągrow-
skiego i A. Kadecza.

Chłodna 16 w Warszawie.

Sprzedaj w aptekach i skła-
dach aptecznych.

Wysyła się za zaliczeniem.

Dr. S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, dróg moczowych i włosów Piotrkowska 144, róg Ewangelickiej. Telef. 19-41. Przyjmuje od 8 do 2 pp. i od 5 do 9 wiecz.

Potrzebny pomocnik

krempelmajstra,
390 ul. Średnia Nr. 151.

Dr. med. P. LANGBARD

były asystent kliniki berlińskiej
Zawadzka 10. Telef. 33-88.

Specjalista chorób wenerycznych, przyjmuje od 8—11 i od 5—8 wiecz. Dla pań od 4—5, osobna poczekalnia. Leczenie rzeżączki i syphilisu najnowszymi środkami. Szybkie i skuteczne leczenie chronicznych stanów

Proszę odwiedzić

teraz firmę Schmechel
i Rosner, Piotrkowska
100, podczas wyprzeda-
ży można kupić bajecz-
nie tanio wszelką gar-
derobę. 475

STANGRET

mówiący po niemiecku, potrzeb-
ny, ul. Zachodnia 70.

Łódzka 2 Szkoła Handlowa

DZIELNA 50a,

poszukuje zaraz nauczyciela lub
nauczycielki języka polskiego.
Z ofertami zwracać się do dy-
rektora szkoły od 9 do 3. 374

Lekarz-Dentysta

PIOTR WŁODARSKI,
ul. Piotrkowska Nr. 113.

Przyjmuje od 9 r. do 7 p. w. 278

Jr. med. Bolesław Kow

PIOTRKOWSKA 58, tel. 32-82
choroby uszu, nosa, gard-
ła i chirurgiczne 1643
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 po poł.

Dr. H. RUEGER

Nawrot Nr. 1.
Choroby wewnętrzne. Od godz.
4—6 po poł. 2535

FELCZER z Buska

po długoletniej praktyce, w szpitalach
w Warszawie Św. Łazarza, w Radomiu
Św. Kazimierza, w Busku Św. Mikołaja,
przyjmuje choroby weneryczne i skór-
ne (strykcyjne i masaż), przyjmuje co-
dzienne. Ulica Aleksandrowska Nr. 87,
Kaszyński. 158

Dr. Wilhelm Fischer

Ordynator szpitala Czerwonego
Krzyża w Łodzi b. ordynator
klinik Warszawskiego uniwersyt.
Przyjmuje chorych wenerycz-
nych, moczościowych i skór-
nych od 10—12 rano i od 6—8
po poł. Niedziele i święta 11—1
po poł. Osobne poczekalnie ul.
Zielona nr. 3. 156

Dr. Zofja Garlicka

powróciła
ul. Krótka 6a. 142

Lekarz-dentysta

GIEGIS

specjalista chorób zębów, jamy
ustnej i sztucznych zębów. Sta-
ro-Zarawska nr. 47, Tram-
waj nr. 4. 552

D. Mittelstaedt

Nikołajewska 57.

Przyjmuje od 8—9 i pół rano 15—6

pół po poł. w niedzielę i święta
tylko rano od 8—10

ODEON

Symfoniczna orkiestra, składająca się z 14 osób.

Dziś i jutro po raz ostatni po cenach zwyczajnych

KLEOPATRA

W 7-iu częściach

497

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAIA! Meble różne w wielkim wyborze wyprzedaje z powodu nagromadzenia po cenach znizonych do minimum Piotrkowska 116 I piętro front. Władysław Romiszowski. 2975-1

AIAIA! Rekomendacyjne biuro i kantor służby Cerfawowej Mikołajewska 65 poleca Wielmożnym paniom bony niemieckie, gospodynie, służące przyzwyczajone tylko z rekomendacją. 1207-1

AIA! Poliphon automat prawie nowy okazuje do sprzedania za połowę ceny. Magazyn mebli Piotrkowska 116 I piętro front. 1211-3-1

AAAA Kostiumy maskaradowe damskie i męskie do wypożyczenia na maskarady i przedstawienia amatorskie Łódź ul. Benedykta 20 m. 12. Michał Naborowski. 447-12wcs-10

AAA Meble różne sprzedam tania, szafy, bielizniarkę, łóżka, materace, otomany, kredens, stół, krzesła, biurko, etażerka, tremo, figury i różne drobiazgi. Piotrkowska 209-9 parter. 1118-5cs-2

AIA! Zakład Tapicersko-Stolarski Łódź, Dzielna 29 poleca, wybór otomany, sofy, obramowania, fotele, kozetki, łóżka, i t. p. robota solidna ceny przystępne, przyjmuje zamówienia stolarskie i tapicerskie. 1010-12swc-3

A! Lamy naftowe pokojowe wiszące okazuje do sprzedania bardzo tania. Magazyn Mebli Piotrkowska 116 I piętro front. 1212-3-1

A Meble salonowe, lustra, stolowy, sypialny, szafy, otomany, biurko, obrazy, słupy, sprzedam zaraz za bezcen Karola nr. 8-10. 1122-3-3

A Potrzebne 7 lub 8 pokoi z ogrodem na parterze lub pierwszym piętrze na Zakład Naukowy. Oferty proszę składać w administracji Rozwoju dla „Z. N.”. 994-3wc-3

A Meble z 3-ich pokojów tania sprzedam oraz maszynę nożną Spacerowa 27-6. 1065-3*3

B Bardzo tania sprzedam różne meble. Gubernatorska 20 m. 44, oficyna. 1126-6-3

B Bielizna balowa męska nadeszła. Koszul pięknych, kolnierzyków, duży wybór. Sklep galanteryjny M o r a w s k i e g o ul. Główna 17 (siedemnasty). 419-10csw-0

C chłopiec lat 15 z prowincji poszukuje zajęcia zna polski, rosyjski. Oferty proszę w Rozwoju pod „B. C.”. 1160-3*-1

C człowiek młody poszukuje jakiegokolwiek zajęcia, zna języki: rosyjski i polski. Oferty w „Rozwoju” pod lit. „Z. R.”. 1129-3-3

D om przesłiczny, piętrowy, muryrowany, — sprzedam tania; — placu 6050 — gotówki 12000 Kasińskiego, Władzewska 75. 56-10-19, 22, 24, 26, 29, 31, 2, 5, 7-9

D om muryrowany bardzo korzystny sprzedam tania. Wiadomość w składzie aptecznym, ul. Polna 14, Koziny. 1061-3*-3

D omy w Łodzi, Piotrkowie, Pałanicach w Zduńskiej Woli, odpowiednie dla rzeźników, do sprzedania lub zamiany Zawadzka 10 Niemierski 1195-2s-1

Dziewczyna zdolna do obowiązków potrzebna zaraz Pańska 66 do gospodarza. 1204

Dziewczyna młoda zdrowa potrzebna do służby z praniem do trzech osób. Zgłaszać się ul. Piotrkowska 242 portyer wskaże. Dla robotników spodnie ze „skóry angielskiej” od 1,95. Piotrkowska 145-34. 1107-3-3

Dom z piekarnią do wynajęcia lub do sprzedania. Wiadomość u Lennerta Władzewska 33. 3-2

Do sprzedania dom w Zduńskiej Woli. Wiadomość u gospodarza ul. Łaskowska 275. 1143-12scs-2

Dom w Chojnach przynoszący dochodu 1700 sprzedam tania i na dogodnych warunkach byle zaraz, do kupna potrzeba 6000 resztę zostawię na kilka lat, niski procent płac obszerne, można jeszcze budować front. Do kupna mogą się zgłaszać tylko chrześcijanie. Wiadomość Przędzalnia 37a Kamiński do 12 i od 4-6. 848-3sc-3

Filja piekarska do sprzedania Szkołna 25. 1208-3-1

Gramofon salonowy wyciąga G cztery strony 15 płyt sprzedam za bezcen ul. Piotrkowska 291-8. 1136-2-2

Jest budka z węglem do sprzedania dobrze prosperująca z powodu wyjazdu Bałuty, Zielona nr. 11. 1221

Krawiec męski W. Szykalski mieszka ul. Władzewska nr. 94 front, (róg Nawrot) wykonuje eleganckie roboty. Przyjmie podręcznego. 1225-2-1

Kupię lekki ręczny wózek dwukołowy ul. Anny 19, Markowski. 1115-3-3

Kompletnie uzdolniony subiekt felczerski poszukuje zajęcia stałego lub zastępczego. Oferty proszę składać w adm. Rozwoju dla „Felczerski”. 995-4-4

Kupię zaraz lub od kwietnia sklep kolonialny dobrze prosperujący Oferty „Kolonialny” w administracji Rozwoju. 995-5wc-5

Magieli do sprzedania zapęconej Kątna nr. 32. 1197-3-1

Maszynę do szycia Singera okazuje tania sprzedam Konstancyńska 50 m. 12 zastac można rano do 9-ej i od 3-4 po poł. 1199-3s-1

Magle nowe do sprzedania. Fabryka magli Zgierska 24 B. Kapczyńskiego. 1081-6cs-2

Magieli nową mało używaną sprzedam zaraz Szosa-Rokicińska ul. Brauna nr. 8. Wiadomość u gospodarza. 1181-2-2

Młoda inteligentna pani poszukuje posady kasyerki ekspedientki w kwiaciarni lub w sklepie monopolowym. Łaska we oferty w adm. Rozwoju dla W. D. 100. 973-3*-3

Nauczycielka muzyki (fortepian) potrzebna na cztery godziny tygodniowo Przędzalnia nr. 5 gospodarz. 1210

Obszar ziemi 8 włokowy, bez zabudowań, położony w 15 wiorstach od Noworadomska, pokryty 22-letnim lasem sprzedam w całości lub częściowo na dogodnych warunkach Zawadzka 10 Niemierski 1195-2s-1

Oddam zaraz na hypotekę 2000, 3000, 5500, mogą być Bałuty, Chojny, Chachuła, Ruda Zawadzka 10 Niemierski 1192-2s-1

Oddam na własność dziewczynkę miesięczną niechrzczoną Pasaż-Szulca nr. 8 m. 20. 19-5-2

Ogrodnik obznajmiony gruntownie w swoim fachu poszukuje miejsca w mieście lub na wyjazd mogą objąć całe gospodarstwo lub wziąć dzierżawę. Oferty Rozwój „M. M.”. 992-3*-3

Przybłąkał się pies maści żółtej odebrać można na ulicy Zielonej nr. 25 Bałuty u gospodarza. 1188

Przepiękną 6-cio pokojową, muryrowaną, wille, otoczoną dwumorgowym ogrodem, ze wszystkimi nowoczesnymi urządzeniami, miejscowość sucha, zdrowotna, komunikacja tramwajowa, okazynie nabyć można przy gotówce 3000. Zawadzka nr. 10 Niemierski. 1194-3ss-1

Potrzebna zdolna praczka Cegielińska 48 pralnia. 1217

Potrzebne dwie prasowaczki Dzielna nr. 22. 1185-2-2

Przybłąkał się buldog żółty, ogon i uszy obcięte. Odebrać można: Ostrzycki ul. Radwańska 21-31. 1175-2-2

Potrzebny szewski czeladnik Władzewska nr. 111. 1173-3-2

Poszukuje się młodej inteligentnej francuzki. Proszę adresować do doktora Północna 42 szpital przy Helenowie od 2-4.

Pokój skromnie umeblowany do wynajęcia zaraz Główna 9 w pralni. 1158-2-2

Przyjme panów na mieszkanie Targowa 28-18. 1142-2-2

Potrzebna zdolna panna do gorsetów Zawadzka 9 m. 16. 1141-3cs-2

Potrzebna zdolna bielizniarka z krojem. Oferty pod zdolna „A. R.”. 1139-3-2

Potrzebna starsza dziewczyna uczciwa do usług wynagrodzenie 20 rb. kwartalnie Władzewska 146-37. 1138-2-2

Pisarz budowlany trzeźwy, energiczny z poręczeniem potrzebny. Oferty Rozwój „Uczciwy”. 1135-3cs-2

Przyjme dwóch panów na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Wiadomość w Mleczarni ul. Miłsza nr. 40. 1132-3-2

Plac do sprzedania 60 lok. szepłoch w śródmieściu nr. 320 w Ozorkowie. 1130-3-2

Pokój umeblowany jest do wynajęcia od pierwszego lutego z całodziennym utrzymaniem lub bez Władzewska 11-5. 1007-6-5

Po restauracji są do sprzedania meble, sprzęty kuchenne, nieszki, szkło i t. p. Piotrkowska nr. 3. 1121-3-3

Potrzebny zaraz do piwiarni w Konstancyńowie subiekt (prykaszczyk). Wiadomość na miejscu u właściciela Matiatko.

Potrzebni chłopcy od lat 15-tu do fabryki maszyn Zakątna nr. 81. 1219

Plac 70x40 z oficyną o 4-ciu mieszk. do sprzedania w Łodzi. Wiadomość Władzewska 144 m. 68. 1222-3-1

Poszukuję panny inteligentnej do wspólnego mieszkania ul. Zawadzka 10 m. 25. 1224-3*-1

Pokój wspólny (na 2-ch mężczyzn) z całodziennym utrzymaniem przy rodzinie chrześcijańskiej od 25 rubli Władzewska 91 m. 15.

Przyjme 2 panów na mieszkanie Przejazd nr. 48 m. 2 z całodziennym utrzymaniem. 1228

Pralnia do sprzedania niedrogo, istniejąca kilkanaście lat. Zachodnia 44. 1021-3*-3

Potrzebny chłopiec do bufetu cukierniczego zaraz, obeznany, teatr Oaza, (róg Główniej).

Potrzebna nauczycielka muzyki chrześcijańska jako przychodnia. Oferty w adm. Rozwoju pod lit. „S. B.”. 1215

RYBY sandacze, szczupaki ul. Główna 25. Sklep spożywczy. 737-3-1

Reszki wełniane na bluzki, kostrymy damskie, ubrania męskie w najlepszych gatunkach, Konstancyńska 5 m. 24, oficyna, II piętro. 11953-10cs-0

Restaurację II-go rzędu oddam w dzierżawę. Oferty w „Rozwoju”. „Restauracja”. 1110-5-3

Sklep spożywczo-kolonialny dobrze prosperujący z powodu zmiany interesu do sprzedania Rzgowska 87. 1957-3-1

Sklep kolonialny z jadalnią do sprzedania z powodu wyjazdu ul. Nowo-Zarzewska 30. 1198-2-1

Sklep do sprzedania spożywczo-dystrybucyjny ul. Pańska nr. 25. 1218-5*-1

Sklep do sprzedania z powodu zmiany posady Władzewska nr. 110. 1220-3-1

Sprzedam sklep z powodu interesów zaraz ul. Gubernatorska nr. 22. 1225-2s-1

Sklep kolonialny zaraz do sprzedania, przy fabryce ul. Wegnera 4. Na Dąbrówce. Wiadomość na miejscu. 1226-2s-1

Sklep okazynie do sprzedania zaraz za niską cenę. Władzewska 103. 1230-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny w dobrym punkcie do sprzedania. Wiadomość u p. Katarzkiego Wólczajska 61. 1167-3-2

Sprzedam różne sprzęty domowe niedrogo. Wiadomość: ul. Konstancyńska Nr. 29 od 9 rano do 5-ej po poł. u stróża. 1104-6-3

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania z powodu nagłego wypadku. Wiadomość ul. Wólczajska nr. 175 w piekarni. 976-5-5

Stróż żonaty z dobrami świadectwami. Wiadomość Piotrkowska 88 m. 29. 1201-3-1

Szczernik czystej rasy Foksteryer tania do sprzedania, Pańska 66. Micielski. 1205

Udziałem lekcji na **CYTRZE** koncertowej wiedeńskiej Zakątna 80 m. 7 (przy Andrzeja). Wiadomość w godzinach popołudniowych. 1202-6*-1

Wanna z piecykiem do założenia w każdym miejscu, okazynie do sprzedania, Wiadomość: ul. Wólczajska 149 m. 7. 1186-3*-1

W drodze od ulicy Andrzeja, jadąc tramwajem i Placową do Wólczajskiej, zgubiono kontrakt na lokal fabryczny firmy „Maszynda i Frej” i gotówkę 57 rb. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie na ulicę Wólczajska 210, lub kontrakt drogą pocztową. 1134-5-5

Wyłączna sprzedaż partyjnych sztuk i resztek z fabryki Leonarda hurtowo i detalicznie. Handlującym rabat. Edmund Wasilewski, Łódź Kątna 36. 10-c-4

Zaginał pies szkockiej (Collie) rasy, brązowy z białą pierśią. Odprowadzić za wynagrodzeniem Juliusza 13, Morawek.

Zaraz do wynajęcia wielki pokój, kuchnia po pralni, w pralni lub inny zakład. Zachodnia 32. 1196

Zabłąkał się żółty Boks z obróżką, wabi się Dróżek. Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem. Piotrkowska 165 w restauracji. 1213-3-1

Zupełna wyprzedaj mebli z powodu likwidacji po cenach niżej kosztu Szymański i S-ka Andrzeja nr. 2. 969-6-5

Zakiet czarny płaszowy za rb. 6 i kostium krakowski do sprzedania zaraz. Wiadomość: Przejazd 48 m. 12. 20-6-2

Zemóg gruntu do sprzedania z zabudowaniem i ogrodem owocowym w gub. piotrkowskiej, gm. Bratoszewice. Wiadomość: Łódź, ul. Tkacka Nr. 1432a u gospodarza. 1203-2-1

Zagubione dokumenty.

Aнна Gorzela zagubiła kwit od paszportu wydany z fabryki Francuzów. 1206-1

Dowód Nr. 1507 Warszawskiego Akc. Towarz. Pożyczkowego (Pasaż Meyera Nr. 11) zaginał. Zastrzeżenie zrobione. 1101-3-3

Edward Szubert zagubił paszport, wyd. z gm. Chojny gub. Piotrkowskiej. 1144-3-2

Franciszek Kowalski zagubił paszport wydany z gminy Wojsławice gub. Kaliskiej. 21-1-3

Józef Sikala zagubił paszport z gminy Gruszczyce gub. Kaliskiej pow. Sieradzkiego. 1120-1-3

Juliusz Cynapolt zagubił kwit od paszportu wydany z fabryki Freidenberga. 1229-1

Józef Sobieski zagubił kwit od paszportu wydany z fabryki Fraibega. 1227-1

Józef Maikrak zagubił paszport, wyd. z m. Grodzisk gub. Warsz. 1144-3-2

Józef Walczak zagubił kartę od paszportu, wyd. z fabryki Bennicha. 1170-3-2

Maryja Ewtichiejewna Porochowska zagubiła paszport wydany z Werchniaczewskiej włości, powiatu Umańskiego, gubern. Kijowskiej. 1157-1-3

Stefan Sik zagubił paszport, wydany z gminy Krzyżanów, gub. piotrkowskiej. 1114-3-3

Stanisław Makowski zagubił książkę legitymacyjną wyd. z mag. łódzkiego. 1184-3-2

Stanisława Kapica zagubiła kartę od paszportu wydaną z fabry Ossera. 1189-1-5

Stanisław Błaszczak zagubił paszport wydany z fabry. Meistra.

Władysława Knaplińska zagubiła paszport, wydany z gminy Odzierady, gub. piotrkowskiej. 1112-3-1

Zaginał paszport na imię Seweryna Sztekei, wydany z magistratu m. Łodzi. 1145-5-2

Zaginał paszport na imię Franciszka Chmielackiego, wydany z gminy Płaskowice, pow. łęczyckiego. 1153-5-2

Zaginał paszport, wydany ze Skrzydlowca na imię Szlamy Kudlika. 1161-3-2

Zofia Kopalska zagubiła paszport, wyd. z gm. Bratoszewice gub. Piotrkowskiej. 1182-3-2

LECZNICA dla przychodzących chorych. Piotrkowska 17 (dom przech.) Zachodnia 52., tel. 35-58

Przyjęcia chorych we wszystkich specjalnościach od 9 rano do 9 wieczorem. Lekarze ordynujący: Altenberger, Artyfikiewicz, Bernard W. Brabander, Brzozowski, K., Czapliski, Dutkiewicz, Dunin Wąsowicz, Gariński, Gloger, Goldberg, Gromski, Gundlach, Gasiński E., Jokieli J., Lewinson, Lipiński, Libiszowski, Łuczycycki, Ługowski, Marks, Michalski J., Michalski L., Mittelstaedt, Olszewski L., Osiecki, Rosiewicz, Rueger, Sadkowski, Skusiewicz, Sonnenberg, Tomaszewski, Watten. Dyżury nocne, analizy, szczepienie ospy, badanie mamek. **Cena za poradę 50 kop.** 280

DAWAJCIE
ZAWCZASU ZNIŻONYM, osłabionym i NERWOWYM DOROSŁYM
OSŁABIIONYM i mało rozwiniętym **DZIECIOM**
HEMATOGEN D^{ra} HOMMELA
WZMACNIAJĄCY ŚRODEK a smulek będzie wspaniały. Dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Prosimy zadac kpiniecznie z nazwiskiem
Literature i broszury za zianiem lekarzy wysylamy bezpłatnie
Fabryka Hematogenu D^{ra} HOMMELA, S.P.A. w Smolcu 33

**Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe
na zastaw ruchomości
(LOMBARD AKCYJNY)**

Kapitał Akcyjny Rub. 1,500,000.—, zapasowy i rezerwowo 750,000.—
(Zarząd i kantor główny: Warszawa, Plac Warecki № 2)
Oddział w Łodzi I: Zachodnia Nr. 31. II: Pasaż Mejera Nr. 11.
róg Mikołajewskiej Nr. 25.

Przyjmuje na zastaw kosztowności i towary, wydaje pożyczki możliwie wysokie, **STOPA PROCENTOWA ZOSTAŁA ZNIŻONA**, pobiera się od 1½% do 1%, miesięcznie, stosownie do wysokości pożyczki. 270

Poznańczyk,

lub panna tegoż pochodzenia ze znajomością języka niemieckiego, umiejący pisać na maszynach „Orzel” lub „Smith Premier” i posiadający praktykę handlową, znajdują natychmiast posadę w przedsiębiorstwie solidnej firmy w Sosnowcu, piotrkowskiej gub. Oferty wraz z świadectwami kwalifikacyjnymi sub. „Poznańczyk” do Biura ogłoszeń Ungra Wierzbowa № 8 w Warszawie. 323

Skład wędlin**J. KIJAKA**

Widzewska nr. 127, tel. 27-02.
Filia: Piotrkowska 71, tel. 30-17.

Przy filii salon dla śniadań i kolacji.

UWAGA: Próż tych sklepów żadnych innych nie posiadamy.

DAMSKI RAJ

PARYSKIE MODELE DO WYNAJĘCIA 4468

SUKNIE BALOWE ŚLUBNE MASKARADOWE M. KLEIN

Nowy Rynek 5. Ceny umiarkowane Nowy Rynek 5.

W gimnazyum**imienia M. WITANOWSKIEGO**

zo wszystkimi prawami gimnazyów rządowych w Łodzi, Placowa 13 są wakanse we wstępnej klasie i we wszystkich osnownych klasach, oprócz IV i VII. Prośby przyjmują w kancelarii codziennie od 2 do 3. Dzieci chrześcijańskie mogą być przyjęte z niższą opłatą wpisu. 308

Zabawa Taneczna Ogrodników Łódzkich

odbędzie się w sali Domu Ludowego Przejazd 34, dn. 7 lutego o godzinie 8 i pół wiecz.

urozmaico na wieloma niespodziankami! — Orkiestra wojskowa pod dyrykcją p. Gromko. — **Panie otrzymają kwiaty gratis.** — Zabawy nasze cieszą się ogólną sympatią. — Zaprasza kolegów i znajomych z rodzinami. 254

ZARZĄD.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. **FOSMOZA** zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rosnienia.

Liczne opinie pp. Lekarzy Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. **Cena pudełka 1 rb.**

Ketaktor opowiadający St. Lepiński.

ZDOLNY KROJCZY

w męskim i damskim kroju oraz w przyrządzaniu 30 l. z kilkoletnią prakt. w Essen i Berlinie władający językiem polskim i niemieckim szuka od lutego lub przyszłego miesiąca z g. P. Brudno Neisse, Neustädterstr. 11 (Niemcy). 354

Pokój

do wynajęcia z elektrycznym oświetleniem. Anny 24, dowieźć się u gospodarza, 318

Buchalteryi

arytmet. handl. korespondencyj. uczy gruntownie naucz. **W. Wodzyński**, zatwierdzony przez Władze Naukowe. Wykład w polskim, rosyjskim, niemieckim. Ul. Widzewska 42, m. 3, I p. Godziny przyjęć: poniedziałek, czwartek i piątek od 6 i pół do 7 i pół wiecz. wtorek i środa od 7-ej do 8-ej wiecz. 4476

Resztki

hurtowo i detalicznie na kostymy damskie i garnitury męskie, oraz skóry angielskie. Ceny przystępne. Juliusza 16, m. 3, S. Pauczka. 4452

POLECAM

hafty kaliskie i szwajcarskie firanki, sztory, portyery, pończochy i skarpetki, Resztki na kostymy i bluzki, żaboty oraz koszale damskie haftowane. Muslein de lain. Ceny fabryczne Wielki wybór. 259

Andrzeja 44 m. 2. 259

Zaginął młody 348

JAMNIK,

czarny podpalany. Łaskawego znalazcę uprasza się o odprowadzenie za nagrodą na ulicę Czerwoną nr. 4 stróż wskaże.

Kostyummy

maskaradowe do wynajęcia. A. Sznajder, Rozwadowska 6 róg Nowo-Spacerowej. 102

SKLEP

do wynajęcia od 1-go kwietnia, przy nim dwa pokoje z kuchnią, wypuszcza się i na prywatne mieszkanie. Ul. Anny 21. 336

SKLEP

z mieszkaniem odpowiedni na biuro, restaurację, skład jest zaraz do wynajęcia. Łaskawo oferty: **J. Bochenński**, ulica Dzielna № 30. 334

Fason „TANGO” poleca dyplomowana Pracownia Gorsetów

Anny Laferskiej

Łódź ul. Konstancyńska nr. 10 egz. od 1882 r. Telefon 34-75. 138

Zaginął mały czarny piesek

„JAMNIK”,

oddawa odbierze odpowiednią nagrodę. Adres Mikołajewska 49. 366

Zakład krawiecki

F. Majoranowskiego

Piotrkowska 3. Telefon 23-72. 312

Zarząd Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacyi Łódź-Fabryczna w dniu 24 stycznia st. st. 1914 roku o godz. 10 min. 30 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy Ros. dróg żelaz. będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione towary, przybyłe za frachtami: Mława posp. Nadw. 3342 ryby w konserwach, wysyłający fabryka „Allans” dla J. Weinstok, zaliczenie rub. 33, Aleksandrów pos. W. W. 42921 ryby wędzone, wysyłający B-cia Ginsberg dla D. Binke, zaliczenie 31 rub. 90 kop., Aleksandrów pos. W. W. 42978 i 8006 ryby wędzone, wysyłający B-cia Ginsberg dla N. M. Szenberg, zaliczenie rub. 164 kop. 84 i rub. 145 kop. 31.

W razie gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacyi Łódź-Fabryczna w dniu 25 stycznia st. st. 1914 roku o godz. 10 rano. 489

W każdym gospodarstwie i w każdej chwili można mieć piwo doskonałe, tak pełne i smaczne jaknajświeższe z antalka. Wyśmienite do ostatniej kropli.

Główny skład piwa Tow. Akc. Browarów Parowych**„HABERBUSCH & SCHIELE”**

Łódź, Przejazd № 75, tel. 14-33.

POLECA ZNANE PIWA:

PILZEŃSKIE:

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,60 kop.

„ 10 „ „ „ 3,20 „

KULMBACHSKIE:

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,70 kop.

„ 10 „ „ „ 3,40 „

z dostawą do prywatnych domów bez zastawu,

W Pabianicach obstatunki przyjmuje restauracya W-go Pana Hagenbartha. Reprezentant na Łódź i okolice.

Edward Lorentz. 4277

Cukiernia i Restauracya 2-go rzędu

z trzema bilardami, z prawem handlu do godziny 2-iej w nocy, do sprzedania lub wydzierżawienia z powodu choroby właściciela w mieście gubernialnem — Wiadomość u właściciela „CORSO”, KONSTANTYŃOWSKA Nr. 16. 322

Do sprzedania**KONICZYNA (SIANO)**

6000 pudów. Zgłoszenia przyjmuje Dom Konnow, p. Łódź, skrzynka 593. 266

Ogród do wydzierżawienia

23 wiorsty szosą od Łodzi, 500 drzew owocowych na 4-ch morgach i 4 morgi pod warzywami.

Zgłoszenia przyjmuje: **Dom Kruszów** p. Łódź, skrzynka pocztowa 593. 268

Łódzkie Rzemieślniczo-Przemysłowe Towarzystwo Pożyczkowe-Oszczędnościowe Piotrkowska 271.

przyjmuje członków i wydaje pożyczki, od których pobiera 6 proc. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, od których płaci od 4-6 proc. także przyjmuje wkłady warunkowe od 12 kop. tygodniowo. Towarzystwo daje do domów kasetki dla zbierania drobnych oszczędności. Kasa czynna codziennie, oprócz świąt i niedziel: rano od 10-1 i od 6-8 wiecz. 2907

Dr. Leon Wacław

Olszewski

Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszek Ewangelicka 5, przyjmuje do 10 r. i od 4-6 po poł. 5039

3 pokoje z kuchnią

przedpokojem i wygodami do odstepienia od 1-go kwietnia r. b. Orla nr. 16 m. 8. 362

Dr. Wacław Bernard

choroby weneryczne dróg moczowych i skóry. Spacerowa 40 przy Andrzeja (9-1 i 5-8.

Dr. W. Dutkiewicz

Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych, Ulica Nawratna 1, róg Piotrkowskiej, 9-12 i 5-8, parie 4-5.